

Reportage Dienstverlenend leren

'Bubbelstudent' moet dienend zijn

In Amerika is het de normaalste zaak: studenten die studiepunten krijgen omdat zij zich inzetten voor de samenleving. In Leiden en Den Haag beginnen ze er ook mee.

Van onze verslaggever

Jeroen Visser

DEN HAAG De spanning is van het gezicht van Aiman (16) af te lezen. Wat is ook al weer het Engelse woord voor apotheek? Hij bloost. 'Ik wist het, maar ik ben het vergeten.'

Hij en zijn klasgenoot Mehmet (17) voeren woensdagochtend een hypothetisch gesprekje in de *pharmacy* met de 22-jarige studente human interaction Rebecca Streng. Het komt precies op het goede moment. Het is toetsweek, en vrijdag is het mondeling Engels. 'Dit is veel beter dan met de hele klas tegelijk. Je krijgt veel vaker de beurt', zegt Aiman.

Ook de andere vmbo-3-leerlingen zitten in groepjes van twee met een andere student van het Leiden University College (LUC), onderdeel van de Universiteit Leiden. Het afgelopen half jaar hebben de studenten wekelijks Engelse les gegeven op twee Haagse scholen, waaronder het College St. Paul, een school voor leerlingen die speciale aandacht nodig hebben. Met het 'gemeenschapsproject' kunnen zij studiepunten verdienen.

Dit zogeheten *service-learning* is overgewaaid uit Amerika; meer dan duizend universiteiten en hogescholen bieden daar programma's aan waarbij studenten bij een non-profitinstelling aan de slag gaan.

'Om iets voor de samenleving te doen, maar zeker ook om iets te leren', zegt Lucas Meijs, hoogleraar strategische filantropie aan de Rotterdam School of Management van de Erasmus Universiteit. 'Zie het als een alternatieve lesmethode. Sommige studenten leren beter door iets te doen en daarna te reflecteren op wat ze hebben meegemaakt.'

Het 'dienstverlenend leren' krijgt ook voet aan de grond in Nederland. Pionier Meijs stuurt zijn studenten bedrijfskunde nu al voor het achtste jaar naar organisaties als Amnesty en Humanitas om een adviesopdracht te doen. De Vrije Universiteit begint in

september met een proef.

Dit jaar begon het LUC er ook mee. De Haagse onderwijsmyndigheid Ingrid van Engelshoven steunde het initiatief van docente Ann Marie Wilson, onder het mom: de stad investeert in de studenten, laat de studenten ook iets (terug) doen voor de stad.

'We willen dat hoog- en laagopgeleiden meer met elkaar in contact komen. De studenten moeten uit hun universitaire 'bubbel' komen en een andere kant van Den Haag leren kennen. Ook voor de scholieren gaat een andere wereld open: zo vaak spreken ze niet iemand met een universitaire opleiding.'

De LUC-studenten kregen eerst een paar weken theorie over multicultureel onderwijs. Niet veel later stonden de eerste studenten voor een vwo-klas op de Johan de Witt-school, met voornamelijk nieuwkomer-kinderen uit landen als Syrië, Bolivia en Sierra Leone. Van de intellectuele wereld van cultuurfilosoof Martha Nussbaum naar de echte wereld, het klaslokaal.

'We wisten dat het moeilijk zou zijn, maar je hebt geen idee totdat je echt voor de klas staat', aldus student internationale ontwikkeling Koen Rutten (20). 'Je moet leren om jezelf kwetsbaar op te stellen.'

e moet goed luisteren naar wat de **Ingrid van Engelshoven** wethouder onderwijs in Den Haag leerlingen zeggen. Dan kun je echt een emotionele band kweken', voegt Rebecca toe.

Critici van *service-learning* vragen zich af wat eigenlijk het nut van het vrijwilligerswerk is voor de ontvangende partij. De studenten vliegen na een tijdje weer uit. En dan?

'Daar worstelde ik in het begin mee', zegt Rutten. 'Totdat ik zag hoe belangrijk het voor de nieuwkomers op de Johan de Witt-school was om Nederlandse jongeren te ontmoeten. Wij maakten de toegang tot de Nederlandse samenleving voor hen makkelijker.' Hoogleraar Meijs noemt het een

'lastige' kwestie. 'Een oplossing is om structureel samen te werken. Ik ken een Amerikaans project waarbij steeds een nieuwe groep geneeskundestudenten samen met bestaande vrijwilligers patiënten bezoekt.'

Student Hylke de Sauvage (20) vindt de kritiek te gemakkelijk. 'Wat deze leerlingen nodig hebben, is zelfvertrouwen. Tijdens de een-op-een-gesprekken hadden we de ruimte om daaraan te bouwen. Dat is voor een docent alleen niet te doen.'

Ook de Europese Unie heeft de onderwijsmethode ontdekt. Twaalf Europese wetenschappers, onder wie Meijs van de Erasmus Universiteit, kregen vorig jaar in totaal 340 duizend euro om 'een cultuur van *service-learning*' in Europa te ontwikkelen. Eind deze week praten de onderzoekers in Rotterdam verder over de ontwikkeling van het concept. Zo moet aan universiteiten duidelijk worden gemaakt wat precies het verschil is met een maatschappelijke stage.

De scheidslijn is dun, erkent Meijs. 'Maar bij een maatschappelijke stage moet een student vooral testen of hij in zo'n organisatie kan functioneren. Bij *service-learning* staat leren centraal.'

In het fictieve 'taaldorp' zijn Aiman en Mehmet nog steeds in de apotheek. 'Ik denk dat ik last heb van hooikoorts', zegt Aiman in een vloeiend Engelse zin. 'Heel goed', zegt Rebecca bewonderend. Toch slaakt Aiman een zucht. Hij maakt zich zorgen over het naderende mondeling. 'Spreken is lastiger dan schrijven', verklaart hij.

'Als ik Spaans zou moeten spreken, zou ik het ook heel lastig vinden hoor', zegt Rebecca.

Ook voor de scholieren gaat een andere wereld open

Een studente van het Leiden University College (links) geeft Engelse les aan vmbo-3-leerlingen van het College St. Paul in Den Haag.

Foto Guus Dubbelman / de Volkskrant

